

BESTÄMMELSER FÖR STÖD TILL ANHÖRIGA I UDDEVALLA KOMMUN

Antagna av socialnämnden den 16 december 1992, § 349, med ändring den 27 januari 1993, § 16 och den 27 juni 2001, § 165

BESLUT

Socialnämnden beslöt den 16 december 1992 att antaga riktlinjer för stöd till anhöriga som vårdar gamla, sjuka eller handikappade närstående.

Riktlinjerna gäller fr o m den 1 januari 1993.

BISTÅNDSÄRENDE

Stödet till anhöriga skall handläggas som ett biståndsärende enligt 4 kap 1 och 2 §§ socialtjänstlagen.

4 kap Rätten till bistånd

1 och 2 §§

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet skall utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Grunden för biståndsbedömningen ska vara en bedömning av vårdbehovet. Vårdbehovet skall vara betydande och beräknas kvarstå minst tre månader. Insatsen skall omprövas varje halvår. Biståndsärendet handläggs av biståndshandläggare som har att göra en samlad bedömning av vårdbehovet och därefter avgöra vilken insats som är lämpligast.

STÖDFORMER

Anhöriganställning

Anhörig/vårdare under 65 år som utför kvalificerade omvårdnads- och omsorgsuppgifter i hemmet kan erbjudas anställning som anhörigvårdare. Bestämmelserna gäller inte personer som uppbär någon form av pensionsförmåner. När den anställde anhörigvårdaren uppnår 65 års ålder kan anställningen övergå i ett anhörigbidrag.

Anställningens omfattning och ersättning

Beroende på hur stort omvårdnadsbehov som föreligger anställs den anhörige på ett visst antal timmar, dock högst 40 tim/vecka. Antalet timmar kan förändras om förändringar i vårdbehovet uppstår. Anställningen gäller så länge som vårdbehovet finns.

Anhöriganställda lönesätts enligt PAN-avtalet.

Anställning som anhörigvårdare kan kombineras med annan anställning inom kommunen eller hos annan arbetsgivare. Att anställningarna totalt uppgår till mer än 100 % innebär inget hinder för att anställas som anhörigvårdare.

Avbrott i vården

Anställningen gäller under tiden den sjuke vårdas av sin anhörige. Om han/hon tas in på sjukhus eller vid planerad korttidsvård skall anställningen fortgå under högst 30 dagar. Anställningen avslutas i månadsskiftet efter att omvårdnadsbehovet har upphört.

Anhörigbidrag

Anhörigbidrag kan utgå till anhöriga som vårdar närstående gamla, sjuka eller handikappade i hemmet. Som anhörig avses föräldrar, make/maka, barn, syskon, sonhustru/svärson eller nära vän som sammanbor med vårdtagaren. Bidraget betalas ut till vårdtagaren som förutsätts ersätta den anhörige som man får hjälp av. Bidraget är skattefritt enligt kommunskattelagen (SFS 1982:779).

Anhörigbidrag kan betalas ut till vårdtagare vars anhörige är över 65 år eller uppbär pensionsförmåner.

Grunden för anhörigbidrag är att det föreligger ett stort **personligt** omvårdnadsbehov och flera av följande punkter bör uppfyllas:

- Hjälpt med på och avklädning
- Daglig hjälp med personlig hygien
- Hjälp vid toalettbesök
- Hjälp vid förflyttningar t ex till och från säng, stol m m i de fall då hjälpmedel inte kan ersätta behov av en mänsklig hand
- Omfattande tillsynsbehov vilket innebär att vårdtagaren ej kan lämnas ensam annat än mycket korta stunder.

En helhetsbedömning av situationen skall göras, vilket innebär att behoven kan variera. Ovanstående punkter ger dock en vägledning om vilken omfattning av hjälpbehovet som krävs för att anhörigbidrag skall beviljas.

Anhörigbidrag kan utgå med 70 % av ett basbelopp.

Anhörigbidraget beviljas i två nivåer där de som endast har kostnadsfri avlösning i hemmet och/eller hemtjänst enligt nivå 1 erhåller helt anhörigbidrag och de som beviljats insatser med hemtjänst över nivå 1 och/eller annan avlösning erhåller halvt anhörigbidrag.

Begreppet ”och/eller annan avlösning” innebär att en eller flera av följande insatser beviljats:

- Biståndsbedömd dagverksamhet enligt SoL mer än 3 dagar/vecka
- Daglig verksamhet enligt LSS mer än 3 dagar/vecka
- Regelbunden korttidsvård/växelvård enligt SoL eller korttidsvistelse enligt LSS mer än 7 dagar/månad.

Verkställighet sker vid beslut och omprövningar fr o m den 1 juli 2001.

Avdrag vid frånvaro från hemmet. Vid tillfällig vistelse på sjukhus, korttidsvård eller rehabilitering (oavsett vårdgivare) görs avdrag per dag med undantag av in och utskrivningsdagen.

Anhörigbidrag utbetalas tidigast fr o m från beslutsdatum. Retroaktivt bidrag kan ej utgå.

Avlösning

Olika former av avlösning utgör ett värdefullt stöd för anhöriga. Avlösning kan erbjudas både som enda stödform och i kombination med andra stödinsatser.

Följande former för avlösning kan erbjudas:

Gästplats i särskilt boende

Kan erbjudas för tillfällig eller regelbundet återkommande vistelse.

Dagverksamhet

Finns både som öppen verksamhet och i form av fasta grupper för glömska äldre. Dagverksamheten är kostnadsfri, dock uttages måltidsersättning.

Avlösning 5 tim/vecka

Kostnadsfri avlösning genom hemtjänst 5 tim/vecka. Kan ackumuleras under en kalendermånad till max 20 timmar. Om timmarna inte tagits ut under kalendermånaden kan de ej disponeras.

Hemtjänst

Avlösning genom hemtjänst i hemmet. Kostnaden uttages enligt hemtjänsttaxan.

Beslut om ovanstående insatser fattas av biståndshandläggare.

Daglig verksamhet

Dagcenterverksamhet vänder sig till utvecklingsstörda över 23 år. Daglig verksamhet är kostnadsfri.

Korttidsvistelse

För barn och ungdomar som tillhör LSS personkrets finns möjlighet till korttidsvistelse. Korttidsvistelse är kostnadsfri. Beslut fattas av LSS-handläggare efter ansökan från den enskilde.

Förlängd skolbarnsomsorg

För ungdomar mellan 13-23 år som tillhör LSS personkrets finns förlängd skolbarnsomsorg på Tureborg. Förlängd skolbarnsomsorg är kostnadsfri.

Beslut fattas av barn och utbildning.

Stödfamilj - kontaktperson

Möjlighet till kontakt och regelbundet återkommande vistelser hos en stödfamilj kan erbjudas som stödform för barn och ungdomar. Stödfamilj och kontaktperson är kostnadsfri.

Beslut fattas av LSS-handläggare när det gäller personer som tillhör LSS personkrets och av socialsekreterare i övriga fall.

Förskola

För barn under skolåldern finns möjlighet till förskoleplacering upp till 5 tim/dag utan avgift.

Handläggs av barn och utbildning.

Fritidshem

För skolbarn mellan 7-12 år finns möjlighet till plats i fritidshem före och efter skolan.

Handläggs av barn och utbildning.

ANHÖRIGSTÖD FÖR BARN UPP TILL 16 ÅR

Statligt vårdbidrag

Betalas ut till föräldrar som vårdar sitt sjuka eller handikappade barn hemma.

Vårdbidraget handläggs och utreds av försäkringskassan och skall omprövas regelbundet.

Kommunalt stöd

Avlösning i form av:

- Hemtjänst
- Korttidsvistelse
- Förskoleplacering
- Fritidshemsplacering
- Stödfamilj - kontaktperson
- Avlösning 5 tim/vecka

Om en behovsbedömning visar att familjen behöver stöd kan kommunen erbjuda ovanstående former av avlösning. Anhörigbidrag samt anhöriganställning gäller ej för barn under 16 år. Om familjen behöver bistånd till sin försörjning kan detta utgå i form av socialbidrag.

ANHÖRIGSTÖD FÖR VUXNA MED FUNKTIONSHINDER ELLER SJUKDOM

Statlig handikappersättning

Handikappersättning betalas ut till personer över 16 år som är sjuka eller handikappade.

Handikappersättning handlägges och beslutas av försäkringskassan och omprövas regelbundet.

Kommunalt stöd

Avlösning i form av:

- Gästplats i särskilt boende
- Dagverksamhet
- Korttidsvistelse
- Stödfamilj - kontaktperson

- Hemtjänst genom kommunens personal
- Hemtjänst genom anhöriganställning
- Anhörigbidrag (anhörig som är över 65 år eller uppbär pension)
- Avlösning 5 tim/vecka

Om behov föreligger kan kommunen erbjuda avlösning enligt ovanstående. Hemtjänst kan efter en vårdbedömning beviljas, dels genom kommunens försorg och dels genom att en anhörig anställs. Om den anhörige är över 65 år eller uppbär pension kan hemtjänst utgå i form av anhörigbidrag. Anhöriganställning kan övergå till anhörigbidrag när den anhörige fyller 65 år.

ANHÖRIGSTÖD TILL PENSIONÄRER

Avlösning i form av:

- Gästplats i särskilt boende
- Dagverksamhet
- Hemtjänst
- Avlösning 5 tim/vecka

Avlösning kan erbjudas enligt ovan. Hemtjänst kan beviljas dels genom kommunens försorg och dels genom anhörigbidrag. Om den anhörige är under 65 år kan hon/han anställas som anhörigvårdare. Anställningen övergår då till anhörigbidrag vid 65 års ålder.

ÖVRIGA STÖDFORMER

Personligt stöd

Det är viktigt att få tillstånd ett ömsesidigt ansvarstagande mellan den anhörige och den offentliga vården. Anhörigvårdaren behöver bli respekterad som samarbetspartner och få stöd och information. Hon/han skall därför kunna erbjudas ett personligt stöd.

Anhöriggrupper

Förutom stödet till den enskilde anhörigvårdaren genom kontaktperson ska även stöd erbjudas i form av anhöriggrupper. I dessa grupper samlas anhöriga för information, utbildning och gemenskap.

Dagverksamhet

Dagverksamhet finns utspridd över hela kommunen, främst på de större särskilda boendena. Rehabavdelningen inom socialtjänsten ansvarar för denna verksamhet.

Frivilligorganisationer

Frivilligorganisationerna utför ett värdefullt arbete. Inom ramen för anhörigstödsarbetet pågår ett omfattande samarbete med frivilligorganisationerna.

Information

Socialtjänsten har informationsmaterial om kommunens olika stödformer.